Agenda

1. Opening wethouder Janssen.
2. Toelichting ontwerp-Omgevingsvisie door Edwin van Uum.
3. Toelichting Regie en uitvoering door Gisela de Leeuw.
4. Afsluiting door wethouder Janssen

→ Na ongeveer 1 uur is er een korte pauze

LAND VAN CUIJK

1. Opbouw Omgevingsvisie

Opbouw Omgevingsvisie

Omgevingsvisie Land van Cuijk bestaat uit drie delen:

Deel 1: Koers 2050

Deel 2: Gebiedskompassen

Deel 3: Regie en uitvoering

Deel 1: Koers 2050

Introductie – Wat is een Omgevingsvisie? rol en functie

Deel 1: Ambitie

1. Verhaallijn: Land van Cuijk nu en 2050 → Land van Pionieren!
2. Ruimtelijk visie 2050 - Ladderconcept
3. Afwegingsprincipes
4. Positionering (boven)regionaal (Nijmegen-Eindhoven-Den Bosch)

→ horizon 2050

→ integrale blik

→ schaal: hele gemeente

LAND VAN CUIJK

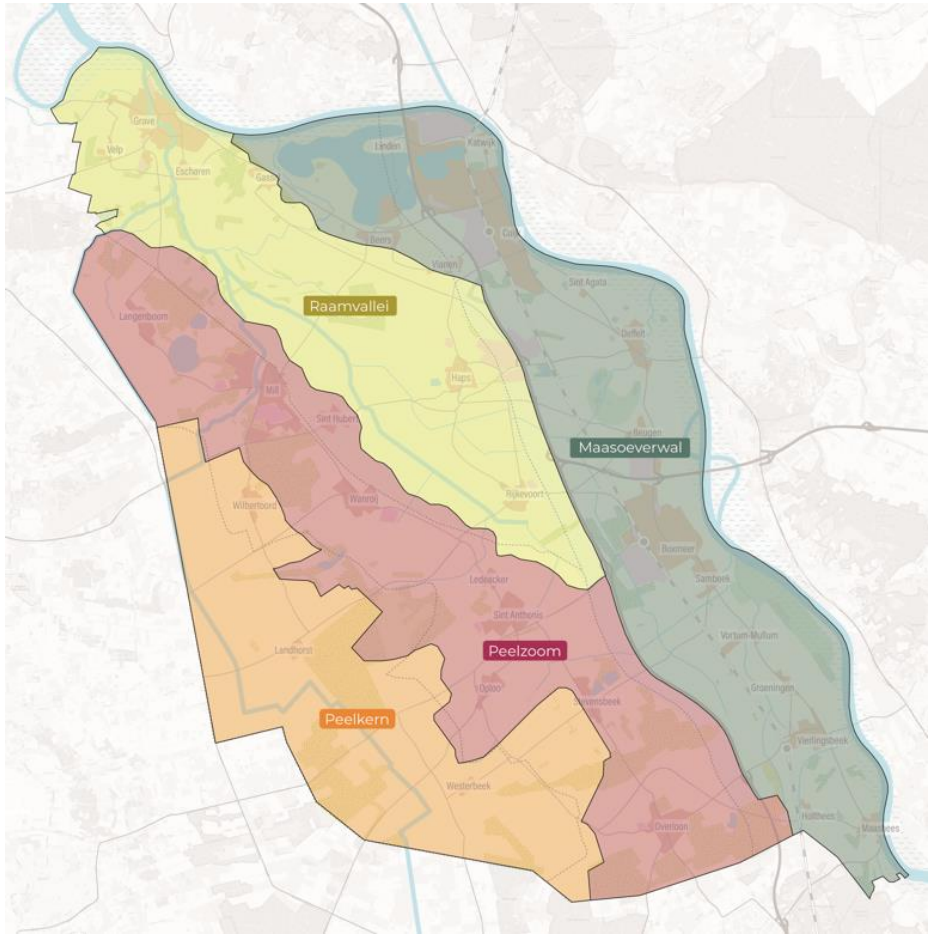
Deel 2: Gebiedskompassen

Gebiedsgerichte uitwerking:

Deel 2: Gebiedskompassen

Integratieslag naar 4 deelgebieden:

1. Maasoeverwal
2. Raamvallei
3. Peelzoom
4. Peelkern

LAND VAN CUIJK

Deel 3: Regie en uitvoering

Vertaling naar beleidskader – hoe?

Deel 3: Regie en uitvoering

- Governance: rol van de gemeente
- Beleidskader; verhouding omgevingsvisie – sectoraal beleid
- Instrumenten: gebiedsprogramma, omgevingsplan
- Uitvoering: uitvoeringsprogramma, monitoring
- Grondbeleid, kostenverhaal e.d.

Bijlage:

- Procesverantwoording
- Samenvatting OER

LAND VAN CUIJK

2. Verhaallijn: Land van Pionieren!

Wat is het verhaal van Land van Cuijk?

Behoefte aan één verhaallijn voor 2050:

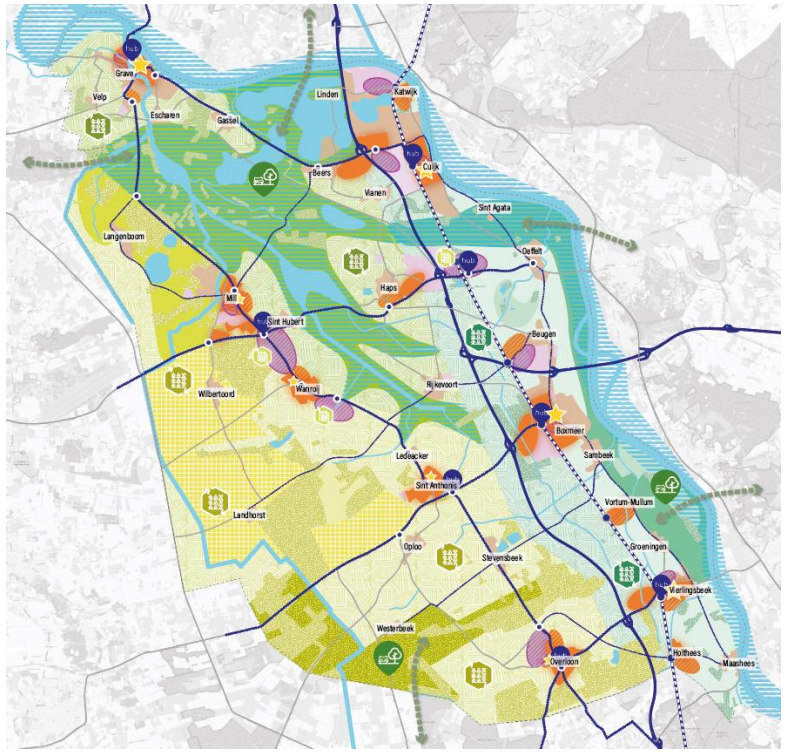
- er is niet één verhaal voor de gehele gemeente (?)
- groot verschil in dynamiek tussen oost- en westkant
- en ook tussen noord- (irt Nijmegen) en zuidzijde

Zoeken naar een *verbindend* narratief:

- identiteit / onderscheidend
- enthousiasmerend / mobiliserend
- prikkelend /uitdagend

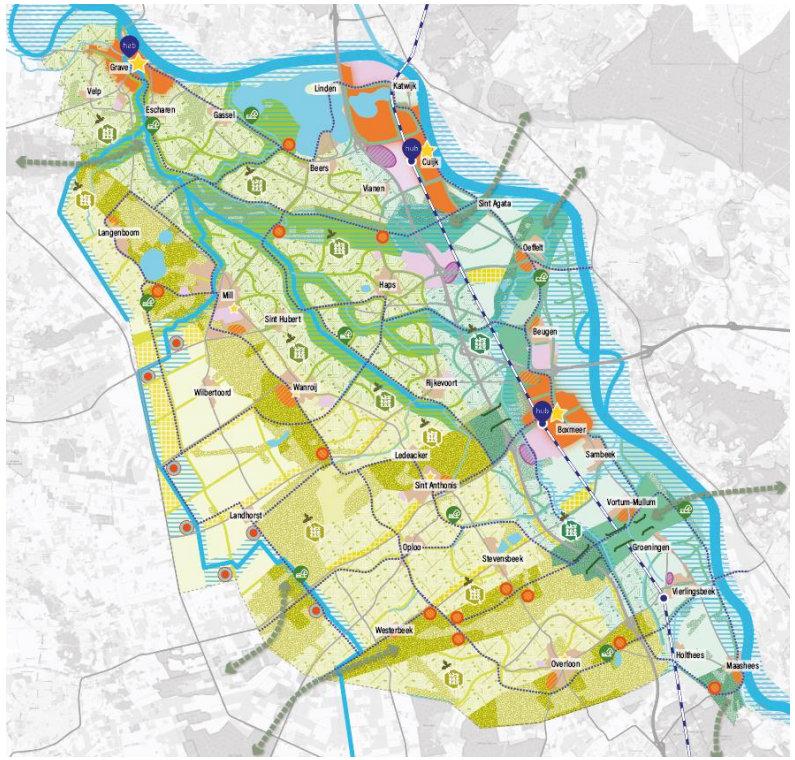
LAND VAN CUIJK

Land van groene innovatie

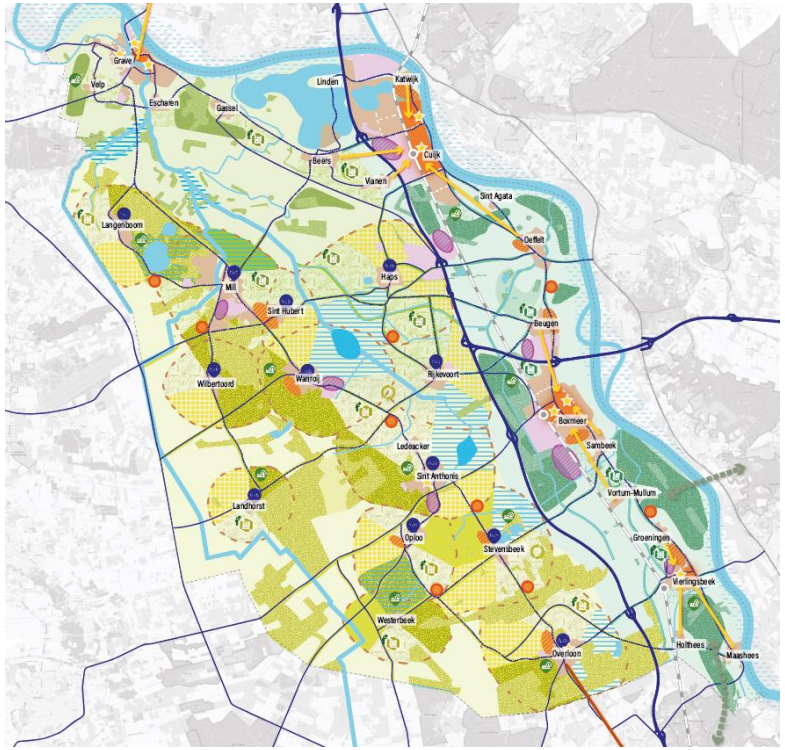

→ innovatief productielandschap

Land van welzijn

→ bestendig natuurlandschap

Land van ontplooiing

→ kleurrijk cultuurlandschap

LAND VAN CUIJK

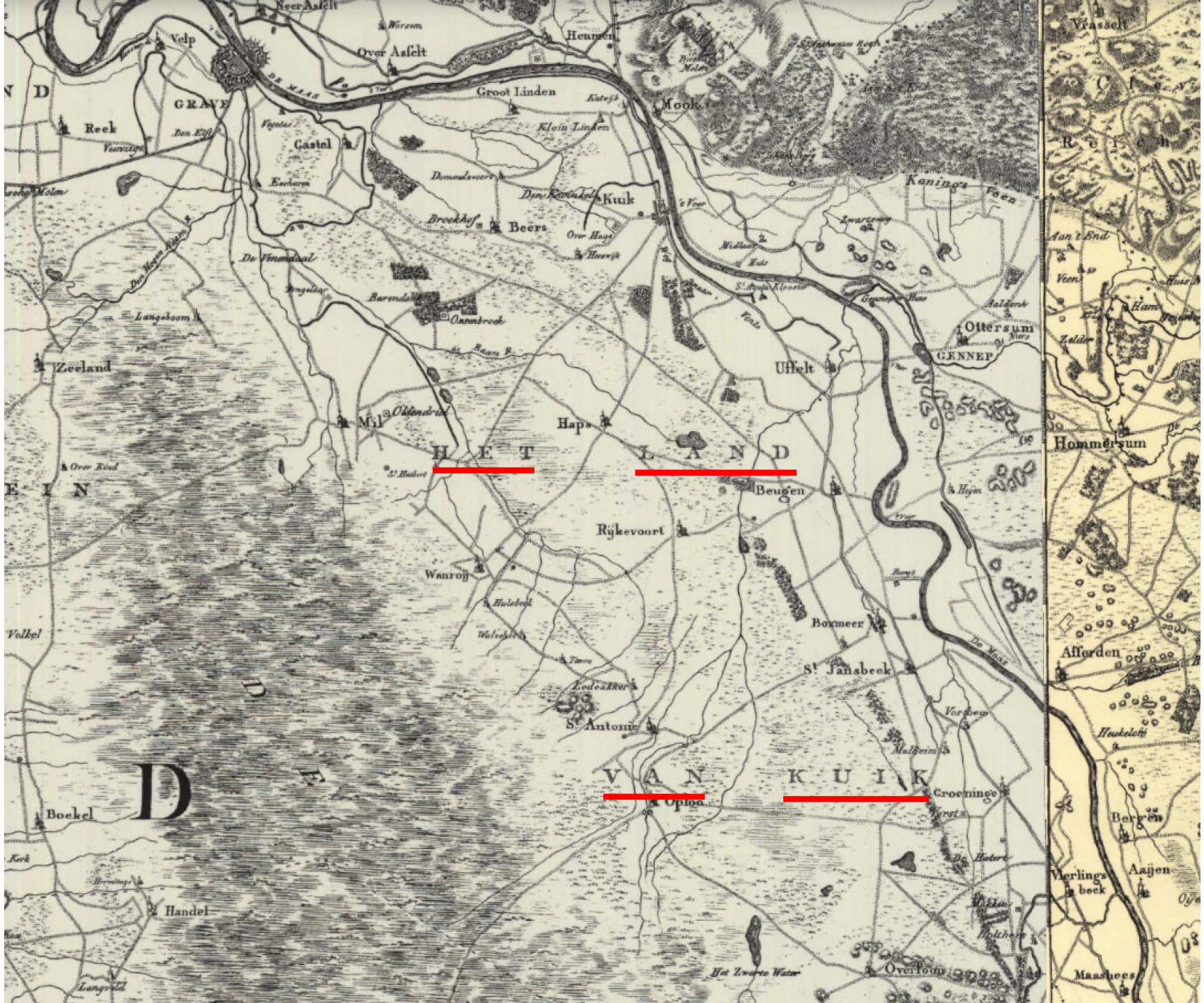
Lange lijnen in de ontwikkeling

Basiselementen in de ontwikkelingsgeschiedenis:

1. Planet: dynamiek en isolement
2. Profit: ondernemersgeest en zelfredzaamheid
3. People: gemeenschapszin en saamhorigheid

LAND VAN CUIJK

1815-1825

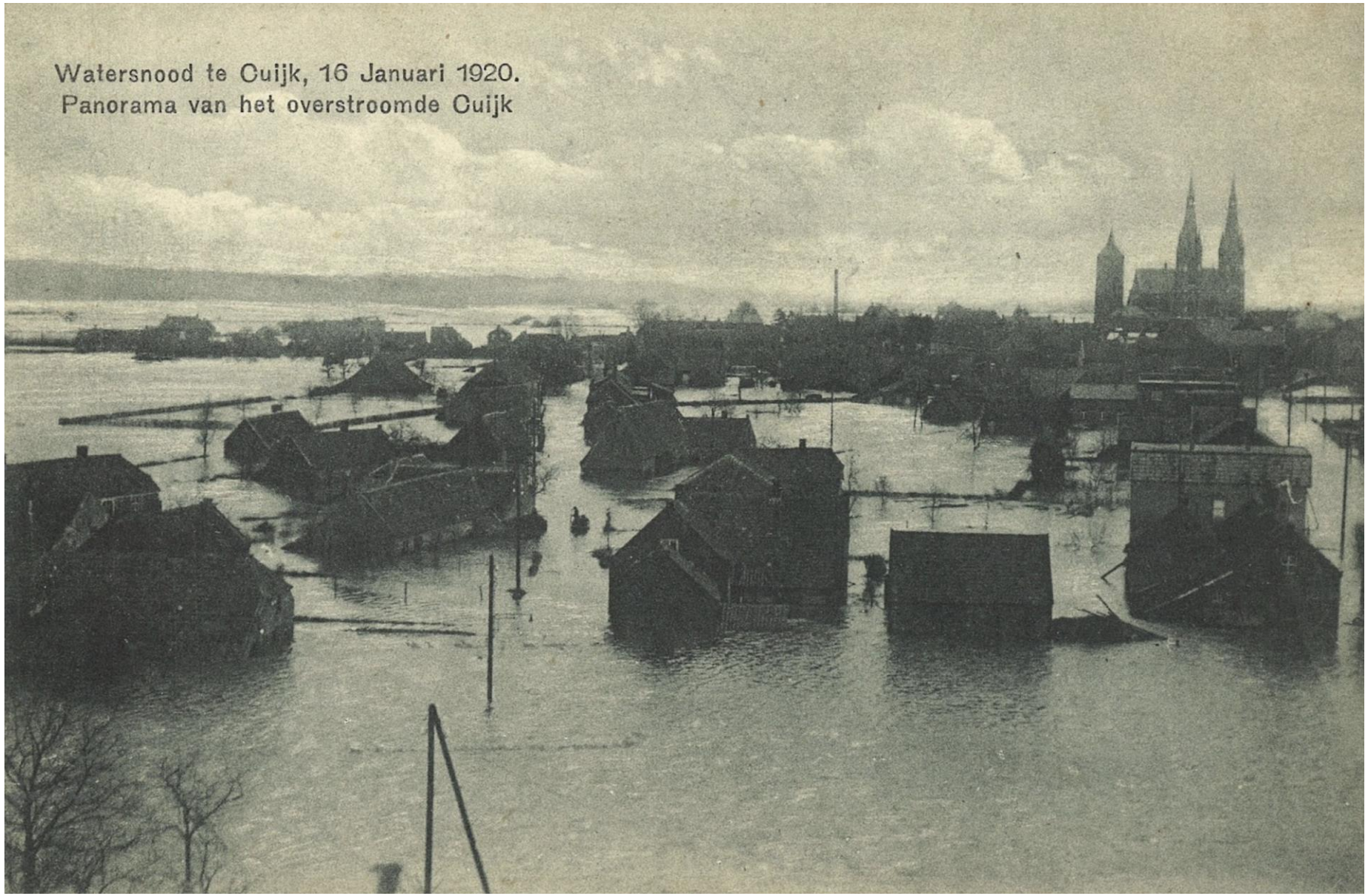

LAND VAN CUIJK

De Peel: woeste grond

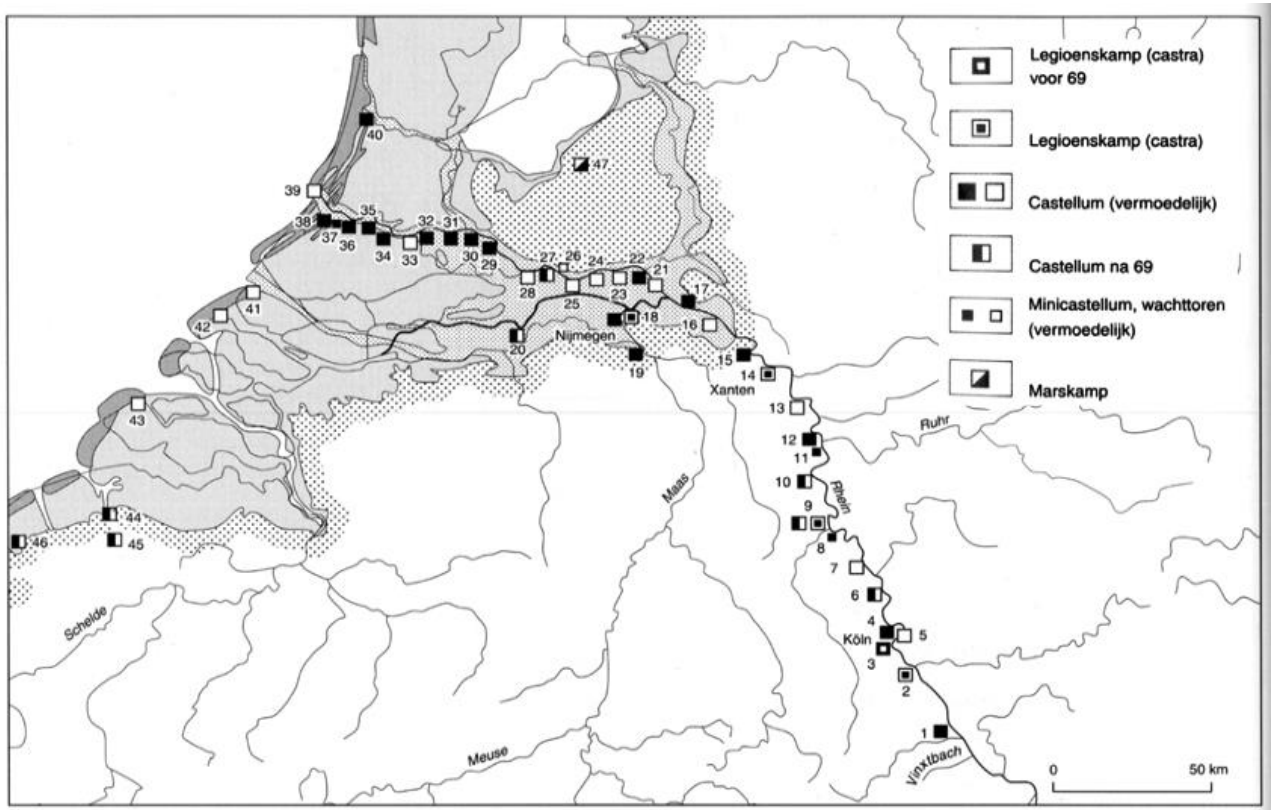

Watersnood in 1920 en 1926

LAND VAN CUIJK

Ceuclum als handelspunt

De limes van Germania Inferior. Op het kaartje zijn ook enkele marskampen en de castella langs de noordzeekust aangegeven.

Plaatsnamen: 1. Remagen (Rigomagus), 2. Bonn (Bonna), 3. Köln (Apud Aram Ubiorum), 4. Köln-Alteburg, 5. Köln-Deutz (Divitia), 6. Dormagen (Durnomagus), 7. Burungum?, 8. Reckberg, 9. Neuss (Novaesium), 10. Krefeld-Gellep (Gelduba), 11. Werthausen, 12. Moers-Asberg (Asciburgium), 13. Calo?, 14. Xanten (Vetera), 15. Altkalkar (Burginatium), 16. Rindern (Harenatium), 17. Herwen-De Bijland (Carvium), 18. Nijmegen (Batavodurum/Noviomagus), 19. Cuijk (Ceuclum), 20. Rossum (Grinnes), 21. Loowaard, 22. Arnhem-Meinerswijk (Castra Herculis), 23. Driel, 24. Randwijk, 25. Kesteren (Carvo), 26. Amerongen, 27. Maurik (Mannaricium), 28. Rijswijk (Levefanum), 29. Vechten (Fectio), 30. Utrecht (Traiectum), 31. Vleuten-De Meern, 32. Woerden (Laurum), 33. Bodegraven, 34. Zwammerdam (Nigrum Pullum), 35. Alphen aan den Rijn (Albaniana), 36. Leiden-Roomburg (Matilo), 37. Valkenburg-Marktveld, 38. Valkenburg (Praetorium Agrippinae), 39. Katwijk-Brittenburg (Lugdunum), 40. Velsen (Flevum), 41. Oostvoorne (Helinio?), 42. Goedereede-Oude Wereld, 43. Walcheren-De Roompot, 44. Aardenburg, 45. Maldegem, 46. Oudenburg, 47. Ermelo, 48. Kneblinghausen.

LAND VAN CUIJK

Energiewinning: turfsteken

LAND VAN CUIJK

Industrialisatie: regio wordt groot in vlees

LAND VAN CUIJK

Heerlijkheden Cuijk en Boc te Meer

LAND VAN CUIJK

1960: groei van de kernen

In 1960 zat in de Maasstraat in Cuijk het consultatiebureau. Alle moeders kwamen met de wandelwagen. Dat er toen veel kinderen werden geboren, laat deze foto duidelijk zien. © Cuijks Archief – Fot
Hagemann

LAND VAN CUIJK

Processie in Boxmeer

LAND VAN CUIJK

1959: Carnaval

LAND VAN CUIJK

Lange lijnen in de ontwikkeling

Dynamiek en isolement

+

Ondernemersgeest en zelfredzaamheid

+

Gemeenschapszin en saamhorigheid

LAND VAN CUIJK

Land van Cuijk?

Land van pionieren!

LAND VAN CUIJK

Klimaat, Energie en Water

Klimaatbeheersing door CO2-uitstoot reduceren en vastlegging stimuleren

Versnellen energietransitie door innoveren van het energienetwerk

Wateroverlast en droogte oplossen

1. Pionieren in klimaat, water en energie

Innovatie in energieopwek en -opslag

Wilde natuurparels

Groene groei; minimaliseren milieudruk

Gezond watersysteem

LAND VAN CUIJK

Natuur en Landbouw

Beschermen en uitbreiden van natuurgebieden en groenblauwe dooradering

Biodiversiteit versterken in de kernen en in het buitengebied

Van gangbare landbouw naar kringlooplandbouw - de juiste vorm op de juiste plek

2. Pionieren in natuur en landbouw

Regeneratieve landbouw

Kringlopenlandbouw

Precisielandbouw

Natuurinclusieve landbouw

LAND VAN CUIJK

Mobiliteit

Kwaliteit van OV en stations verbeteren

Bereikbaarheid van dorpen en voorzieningen garanderen

Duurzame mobiliteit en gedragsverandering

3. Pionieren in mobiliteit

Mobiliteitscoöperatie

Bus Rapid Transit - BRT

Vervoer op maat

Mobiliteitshubs

Dorpse OV-knooppunten

LAND VAN CUIJK

Economie en Toerisme

Toekomstbestendige ontwikkeling met focus op agrifood, tech en health

Een economisch rendabel buitengebied

Toerisme en recreatie versterken als economische drager

4. Pionieren in economie en toerisme

Koploper in de eiwittransitie

Arbeidsmarkt – onderwijs in productie en teelt

Biobased bouwmaterialen

Circulair voedselsysteem

LAND VAN CUIJK

Wonen

Voldoende ruimte voor nieuwe woningen

Gemengde buurten en kernen met betaalbaar en divers aanbod

Nieuwe woningen met nabije voorzieningen

5. Pionieren in wonen

Betaalbaar en flexibel wonen

Variatie in woonvormen

Zorgwonen en levenloopbestendig wonen

Landschappelijk wonen

LAND VAN CUIJK

Samenleving en Gezondheid

- Leefbaarheid en voorzieningenniveau waarborgen
- Groene, gezonde en actieve leefomgeving inrichten
- Goede milieukwaliteit nastreven

6. Pionieren in samenleving en gezondheid

Healthcampus Boxmeer trekt jongeren aan

Vitale centra en ontmoetingsplekken

Samenwerken aan groene leefomgeving

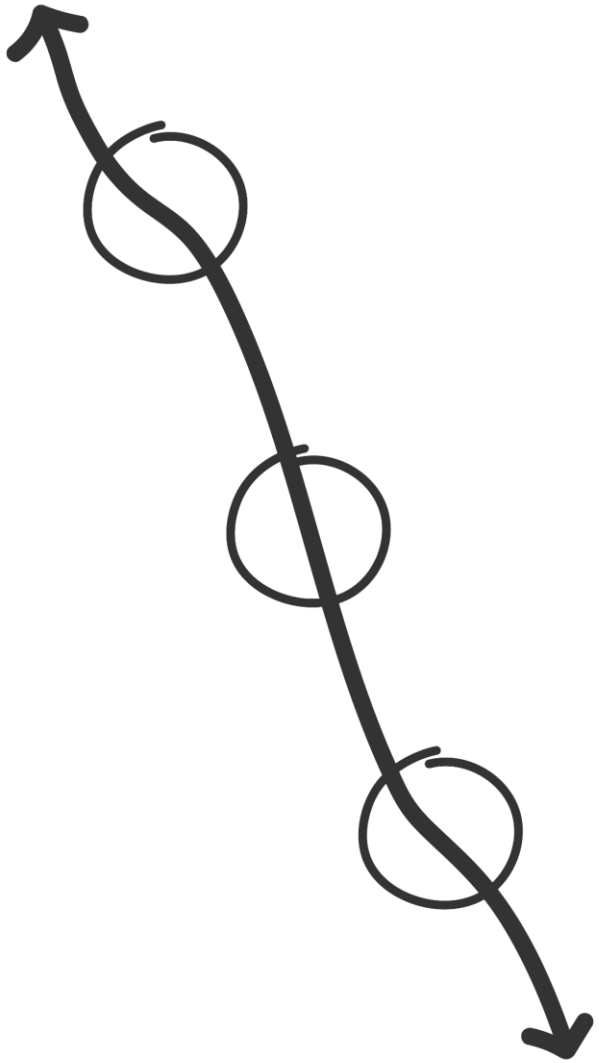
Bijzondere combinaties wonen en zorg

LAND VAN CUIJK

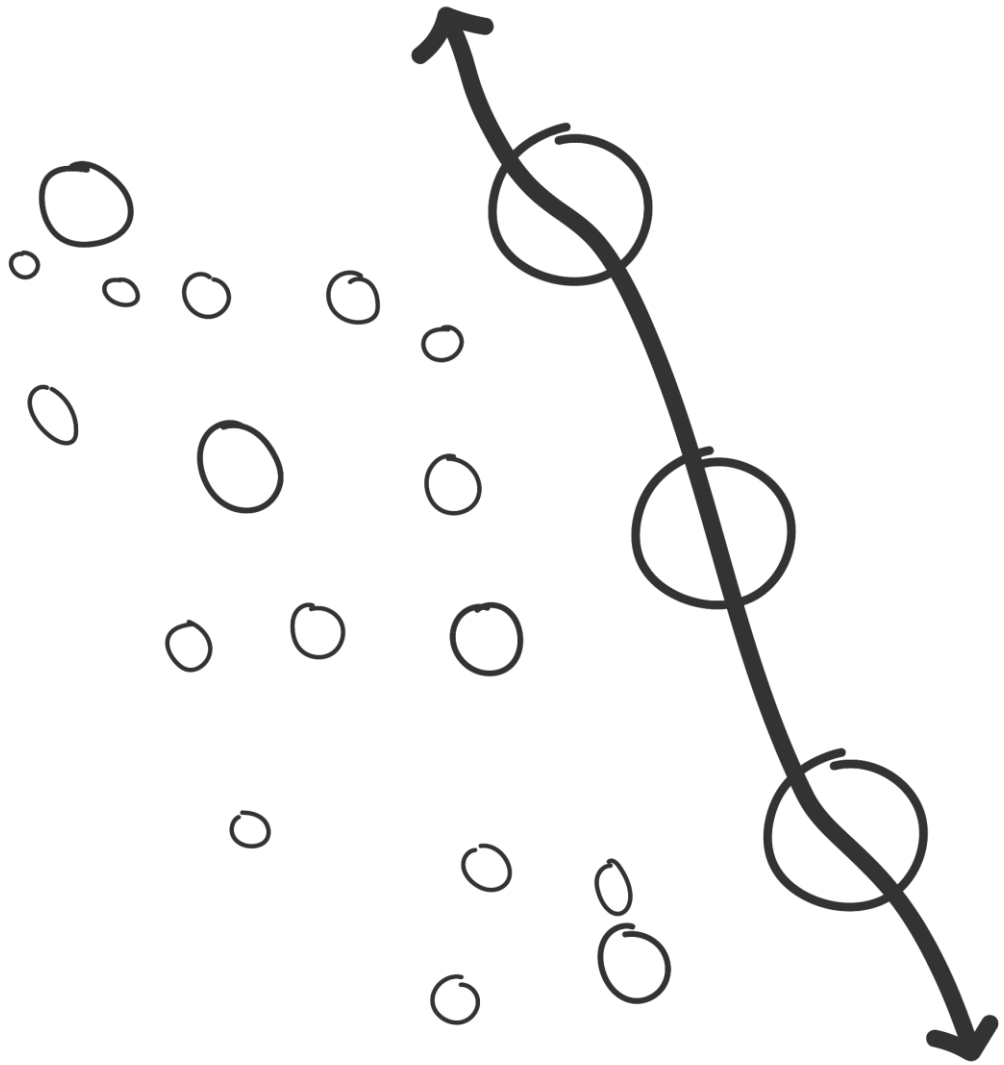
Vragen ?

3. Ruimtelijke visie

Nu: ontwikkeling noord-zuid as

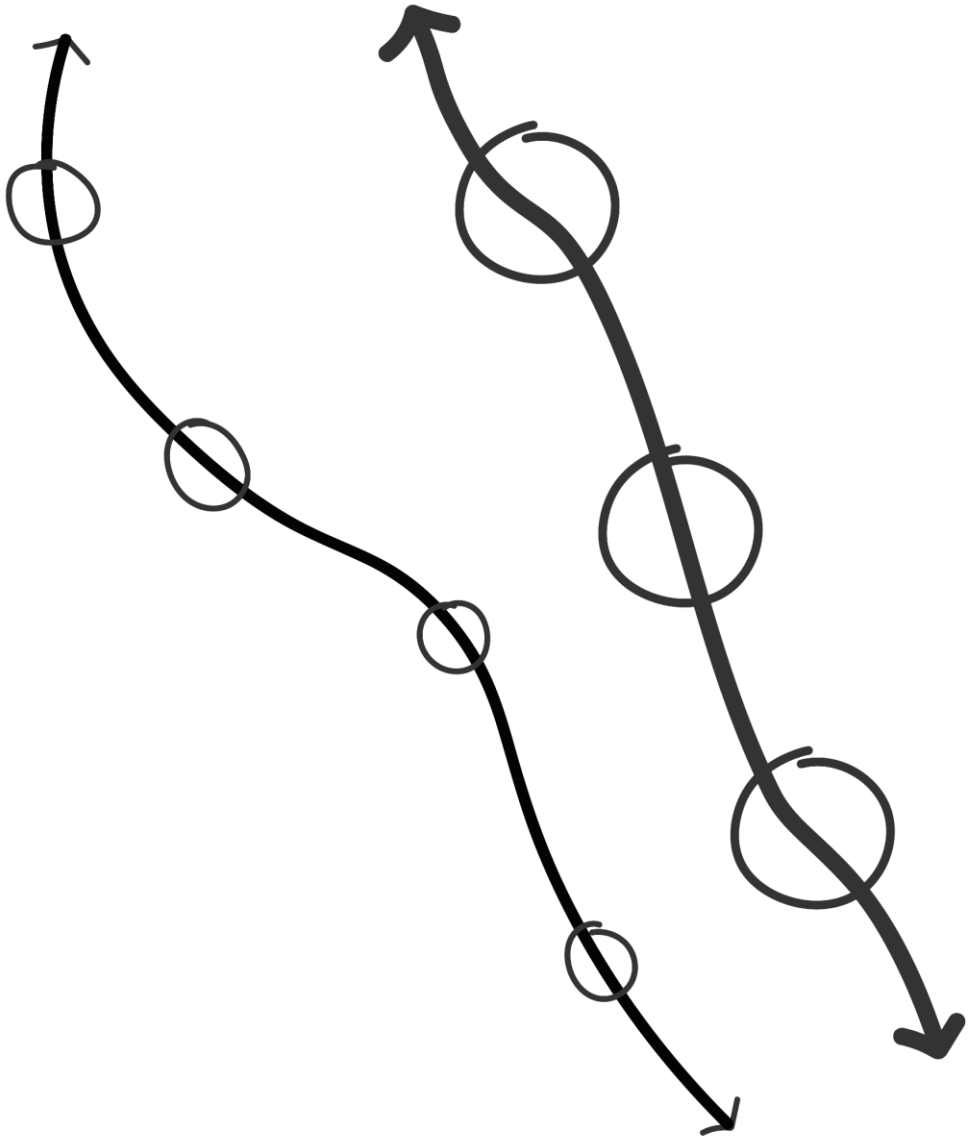

Perspectief voor kleine kernen

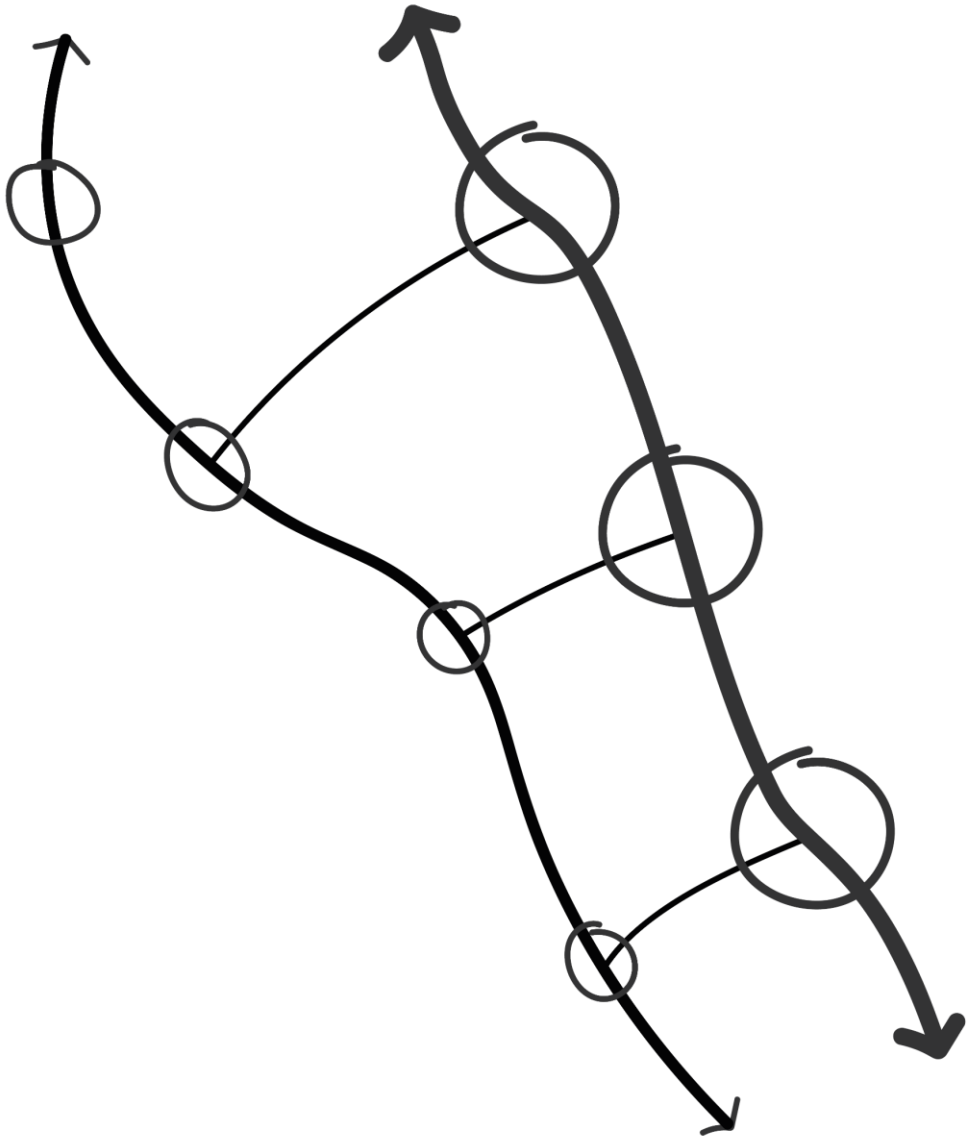
LAND VAN CUIJK

Ontwikkeling 2e noord-zuid as

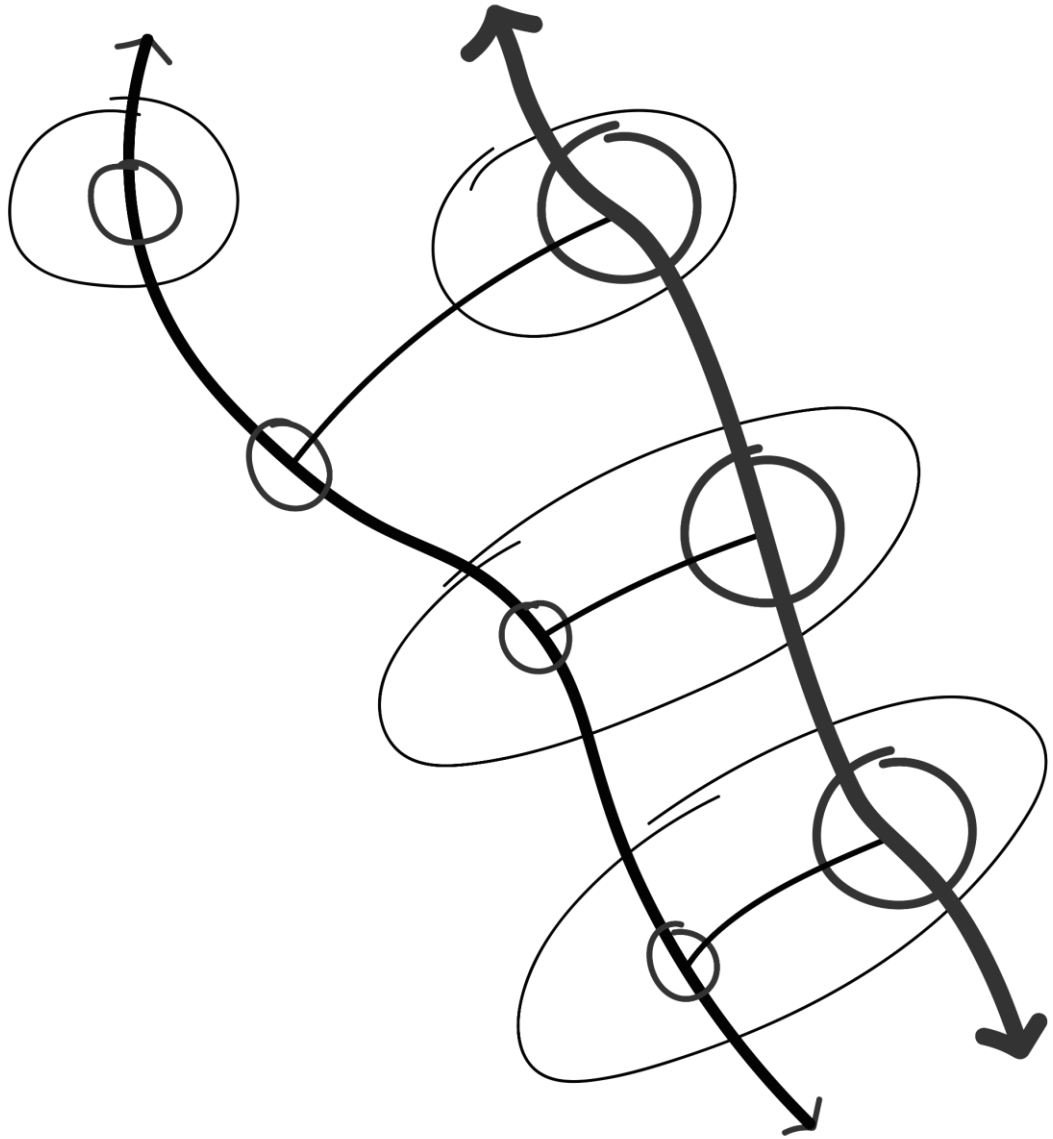
LAND VAN CUIJK

Haakse oost-west verbindingen

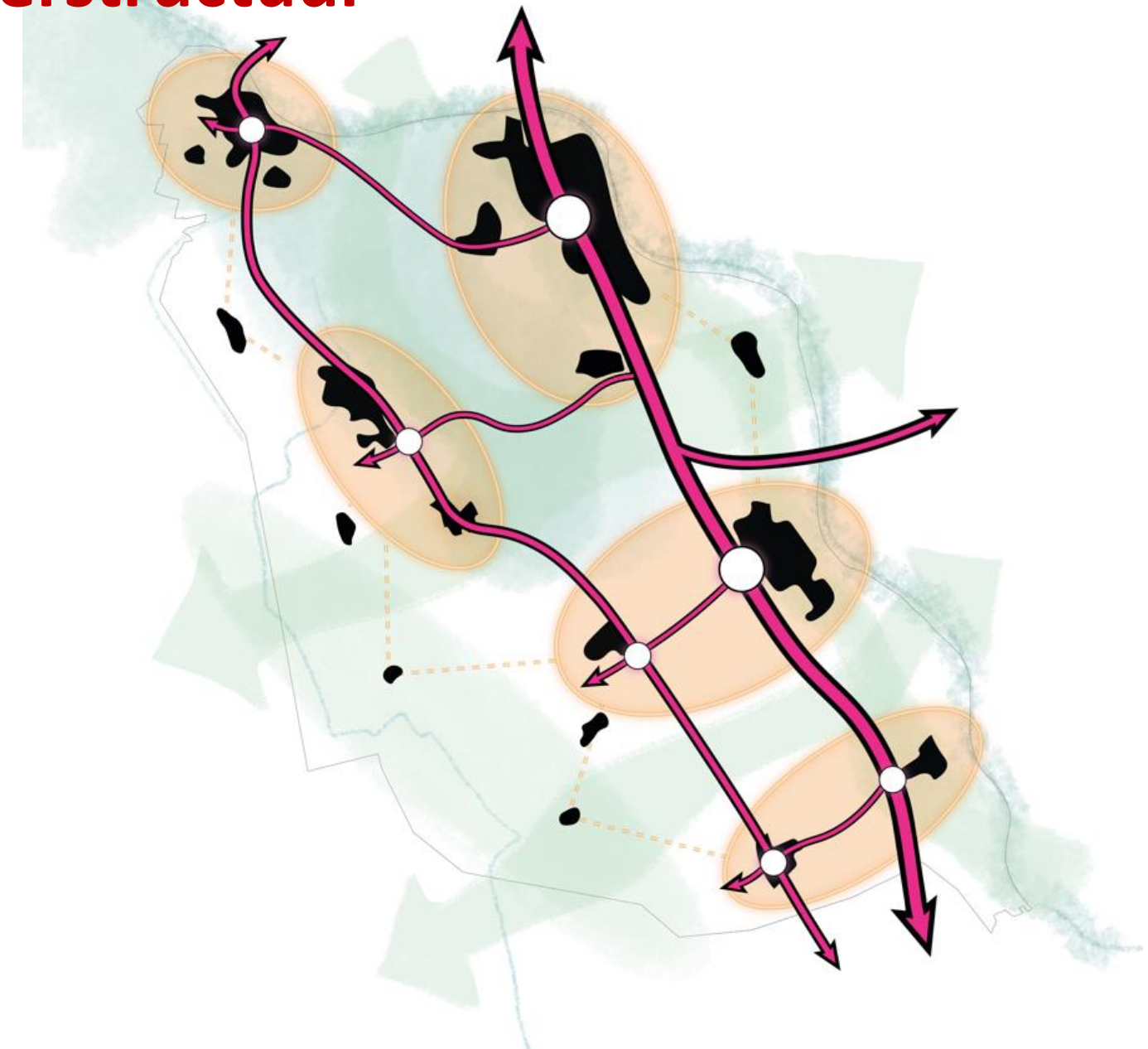
LAND VAN CUIJK

Ladderconcept

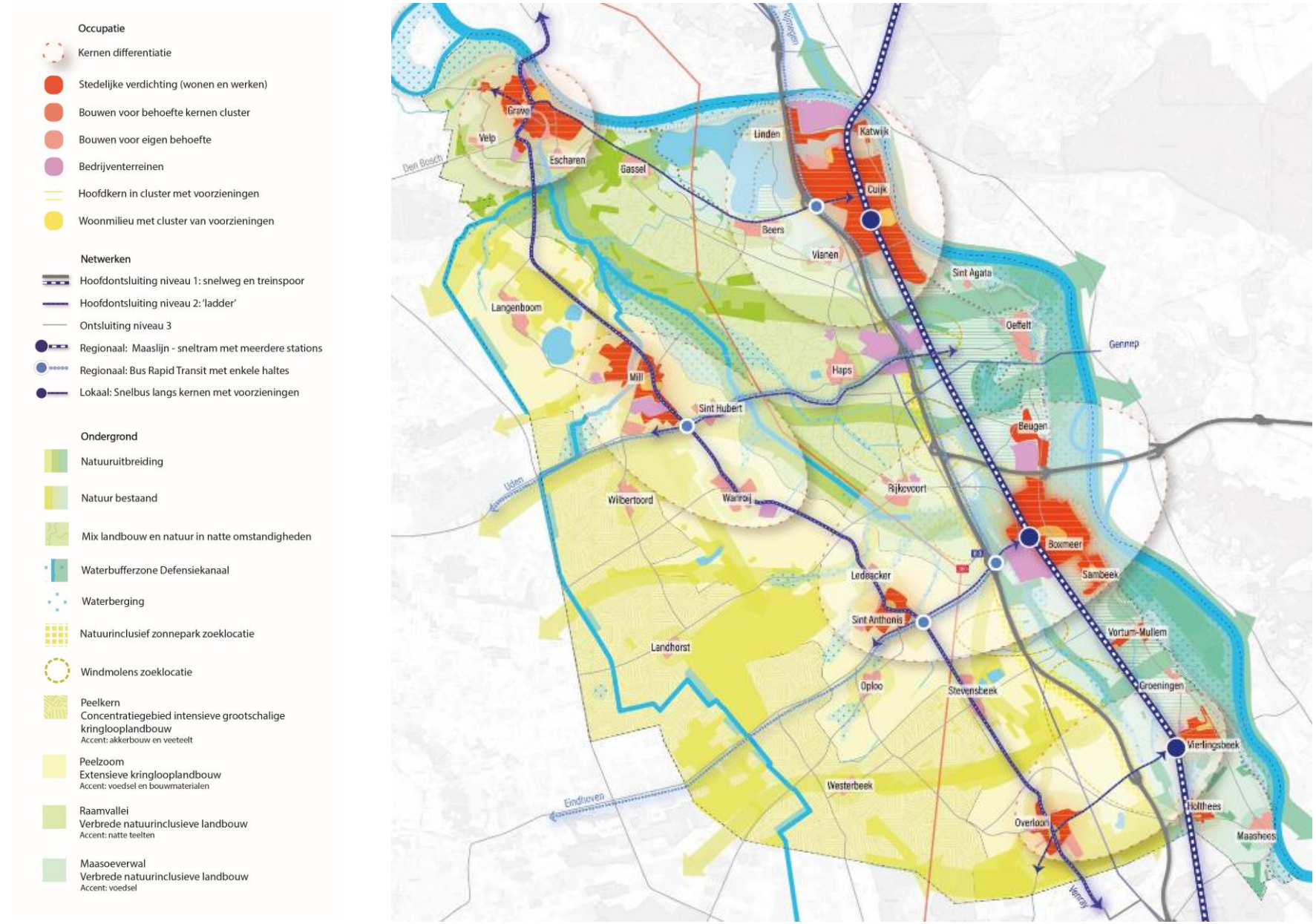

LAND VAN CUIJK

Ladderstructuur

LAND VAN CUIJK

Occupatie
Kernen differentiatie
Stedelijke verdichting (wonen en werken)
Bouwen voor behoefte kernen cluster
Bouwen voor eigen behoefte
Bedrijventerreinen
Hoofdkern in cluster met voorzieningen
Woonmilieu met cluster van voorzieningen
Netwerken
Hoofdontsluiting niveau 1: snelweg en treinspoor
Hoofdontsluiting niveau 2: 'ladder'
Ontsluiting niveau 3
Regionaal: Maaslijn - sneltram met meerdere stations
Regionaal: Bus Rapid Transit met enkele haltes
Lokaal: Snelbus langs kernen met voorzieningen
Ondergrond
Natuuruitbreiding
Natuur bestaand
Mix landbouw en natuur in natte omstandigheden
Waterbufferzone Defensiekanaal
Waterberging
Natuurinclusief zonnepark zoeklocatie
Windmolens zoeklocatie
Peelkern
Concentratiegebied intensieve grootschalige kringlooplandbouw
Accent: akkerbouw en veeteelt
Peelzoom
Extensieve kringlooplandbouw
Accent: voedsel en bouwmaterialen
Raamvallei
Verbrede natuurinclusieve landbouw
Accent: natte teelten
Maasoeverwal
Verbrede natuurinclusieve landbouw
Accent: voedsel
Grave
Velp
Escharen
Gassel
Linden
Katwijk
Cuijk
Beers
Vianen
Sint Agata
Oeffelt
Gennep
Langenboom
Mill
Haps
Sint Hubert
Beugen
Rijkevoort
Wilbertoord
Wanroij
Boxmeer
Sambeek
Ledeacker
Sint Anthonis
Vortum-Mullem
Landhorst
Oploo
Stevensbeek
Groeningen
Vierlingsbeek
Westerbeek
Overloon
Holthees
Maashees
Den Bosch
Eindhoven
Venray

Vragen ?

4. Gebiedskompassen

Gebiedskompas

Wat is een gebiedskompas?

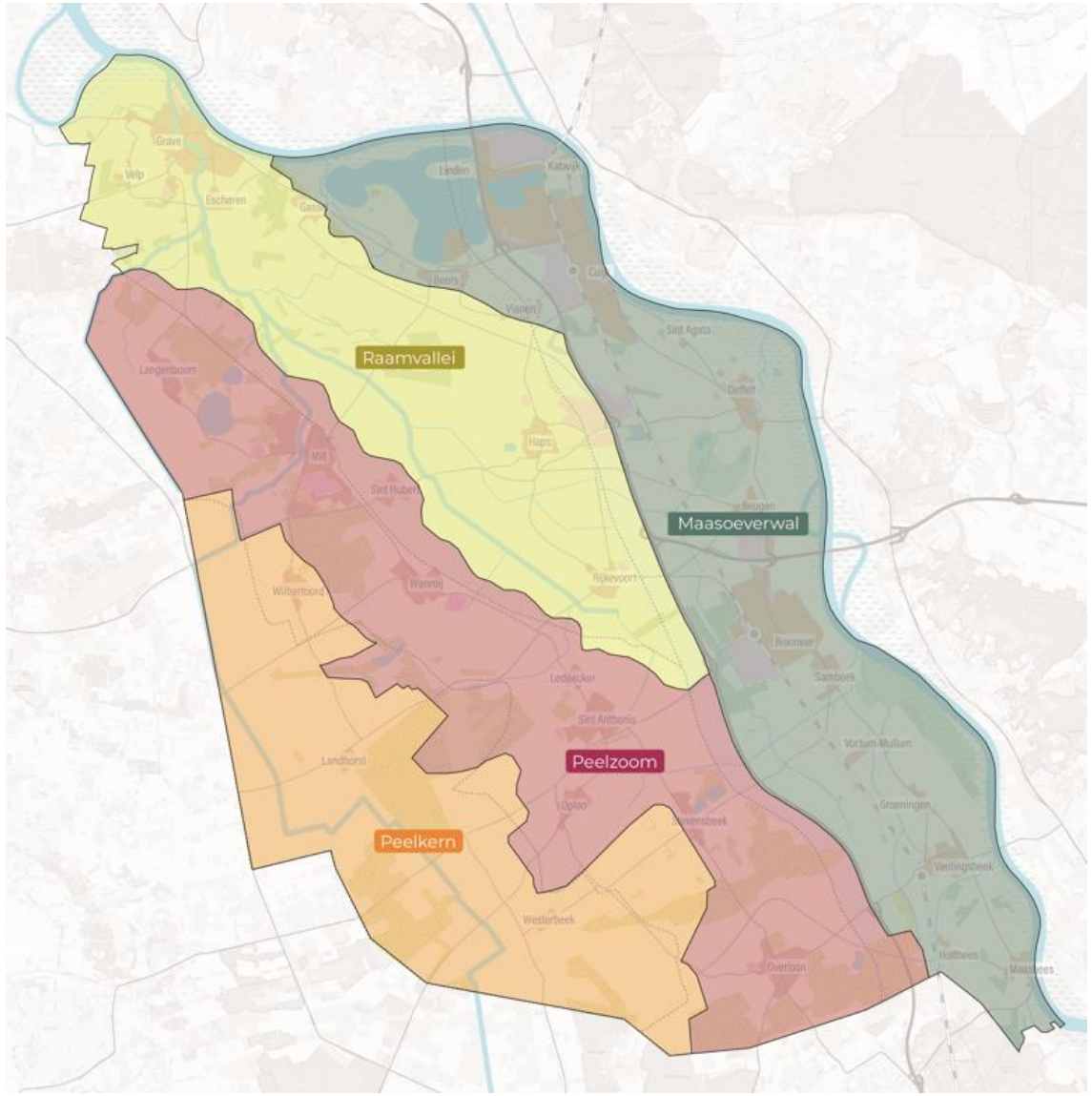
1. **Karakter** – wat zijn de huidige kenmerken? Kwaliteiten?
2. **Koers** – wat is de richting voor ontwikkeling?
3. **Gebiedsspecifieke keuzen** – wat willen we wel/niet?

→ ruimtelijke visie concretiseren

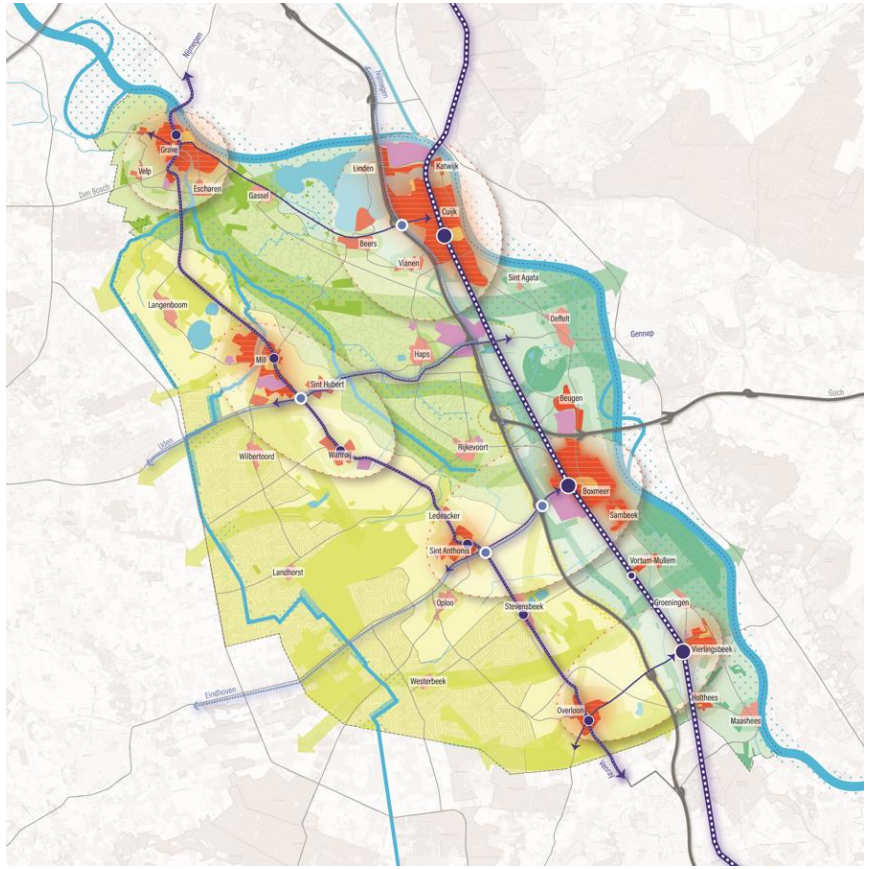
→ richtinggevend / kaderstellend

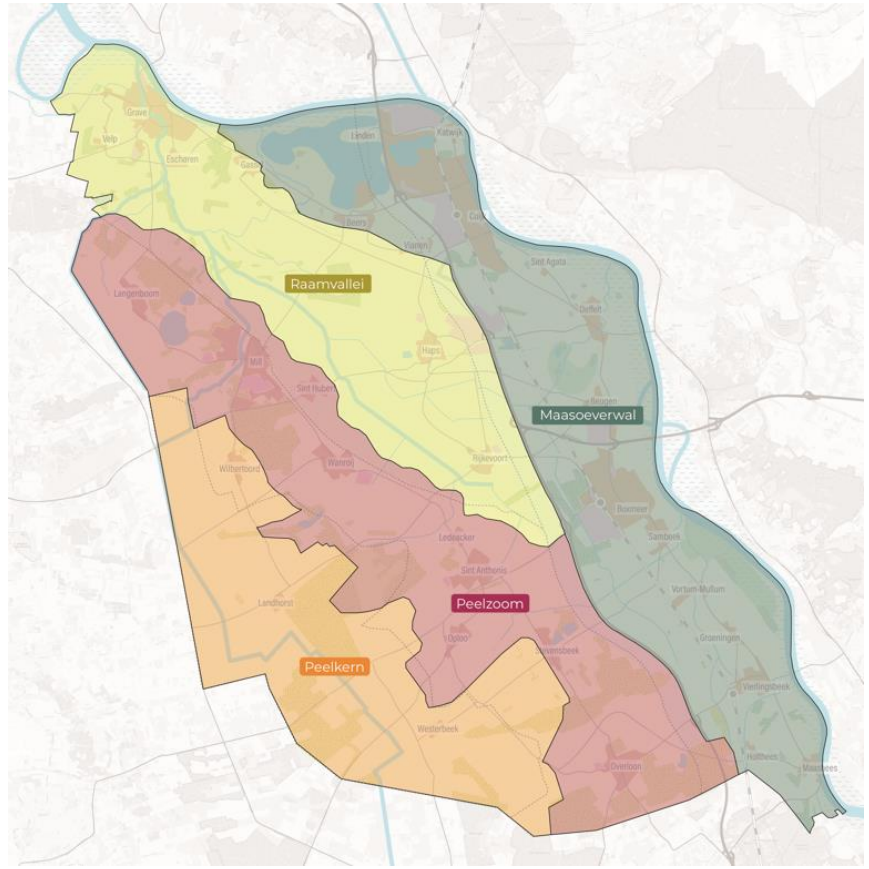
LAND VAN CUIJK

Deelgebieden

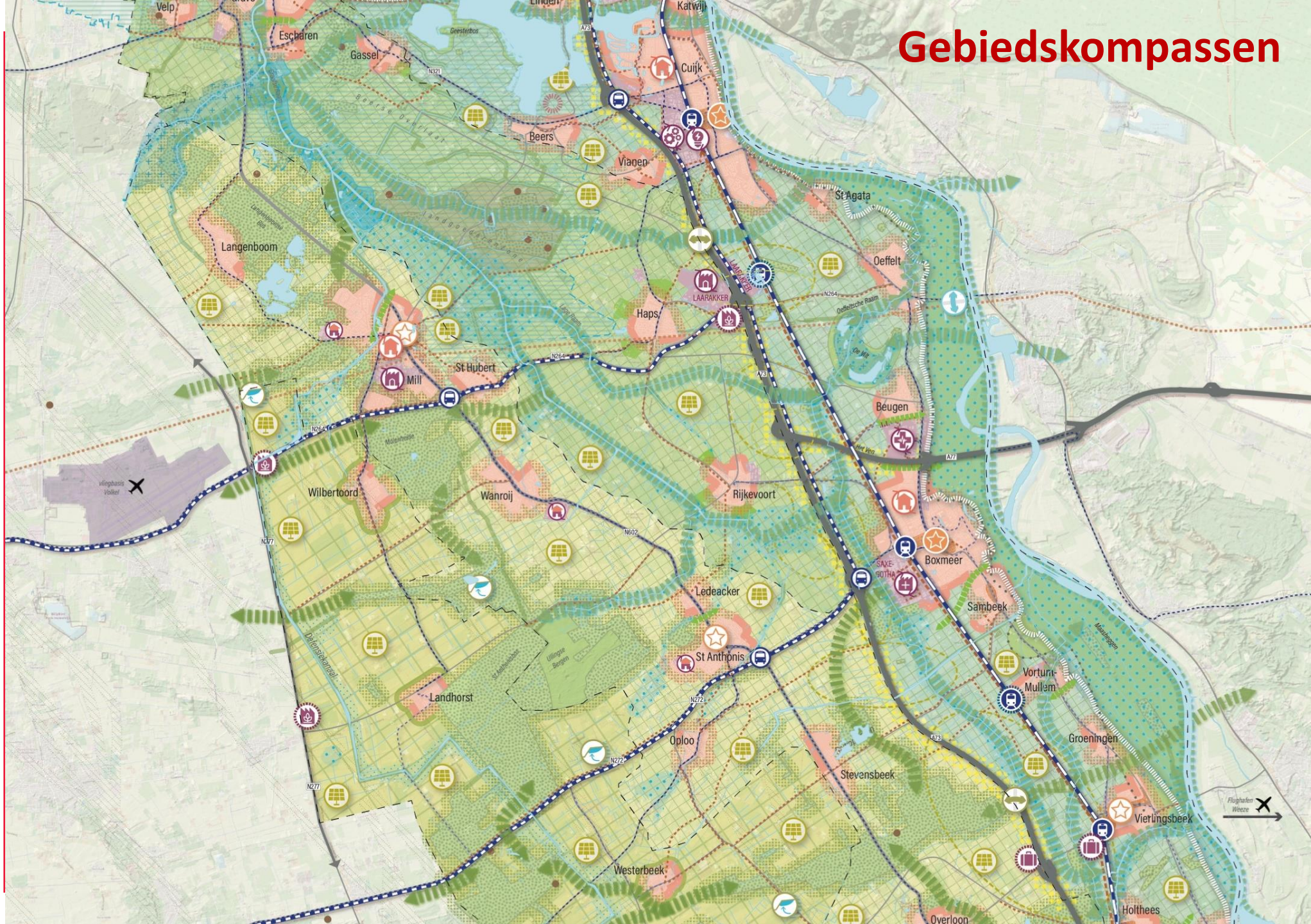

Kompas: vertaling van de visie

Gebiedskompassen

LAND VAN CUIJK

Gebiedskompas Maasoeverwal

Maasoeverwal: dynamisch stedelijk cultuurlandschap

Koers: een aantrekkelijk cultuurlandschap met contrasten tussen water, groen en bebouwing. We versterken hiermee het contrast in verschillende woon- en werkmilieus. De Maasoeverwal is een dynamische 'landstedelijke' ontwikkelingsas waarin groene corridors en grotere kernen elkaar afwisselen.

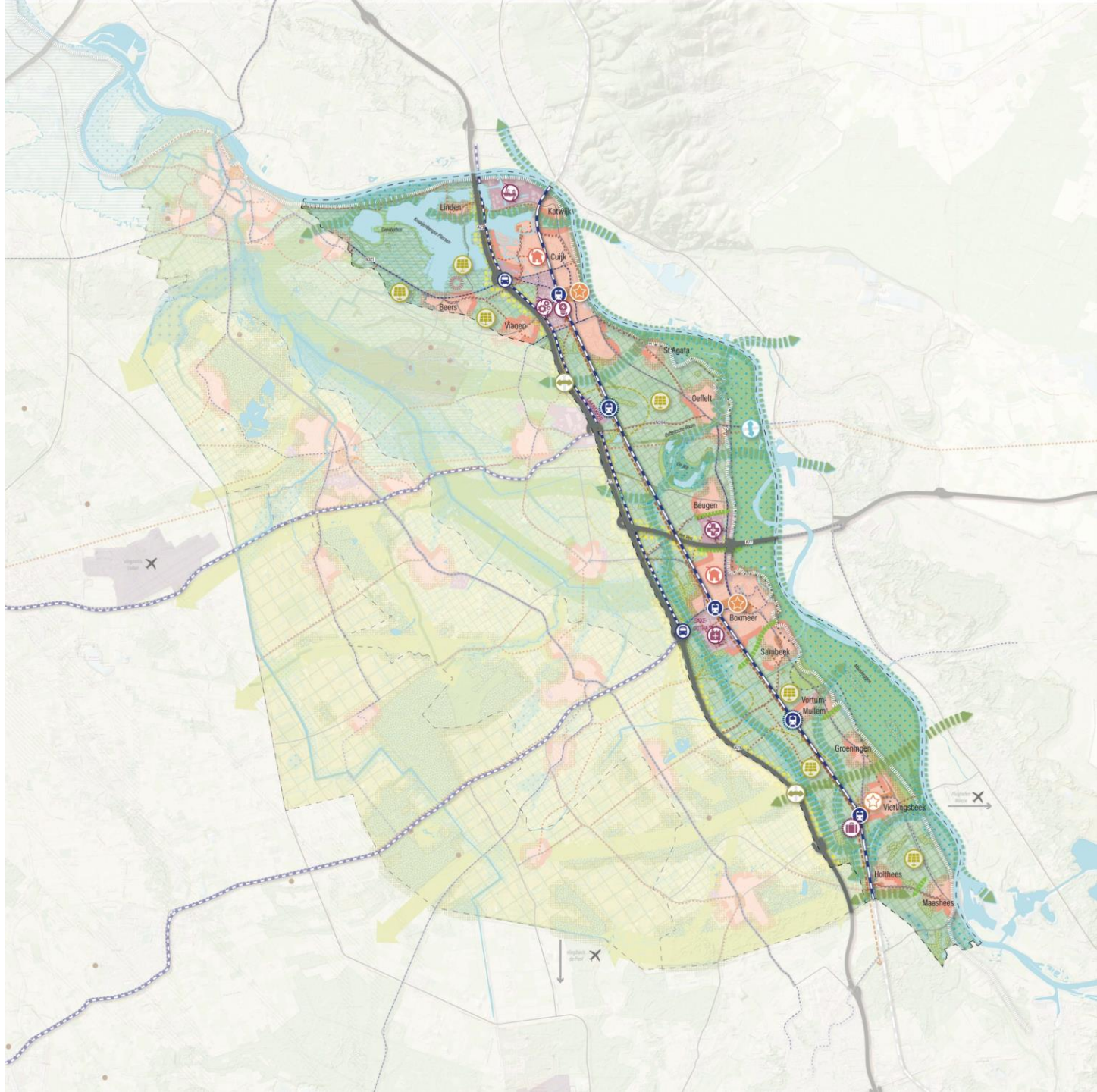
Belangrijke keuzen:

- **Versterking van het rivierlandschap met waterberging en natte natuur.**
- **Realisatie van robuuste natuurverbindingen en fijne groenblauwe dooradering.**
- **Hoogwaardig openbaar vervoer met de Maaslijn als ruggengraat.**
- **Ontwikkelen van mobiliteitshubs en versterken van fietsinfrastructuur.**
- **Verstedelijking in bundelingsgebieden rond Cuijk, Boxmeer en Vierlingsbeek.**
- **Sterke differentiatie in verschillende woonmilieus en bedrijventerreinen.**

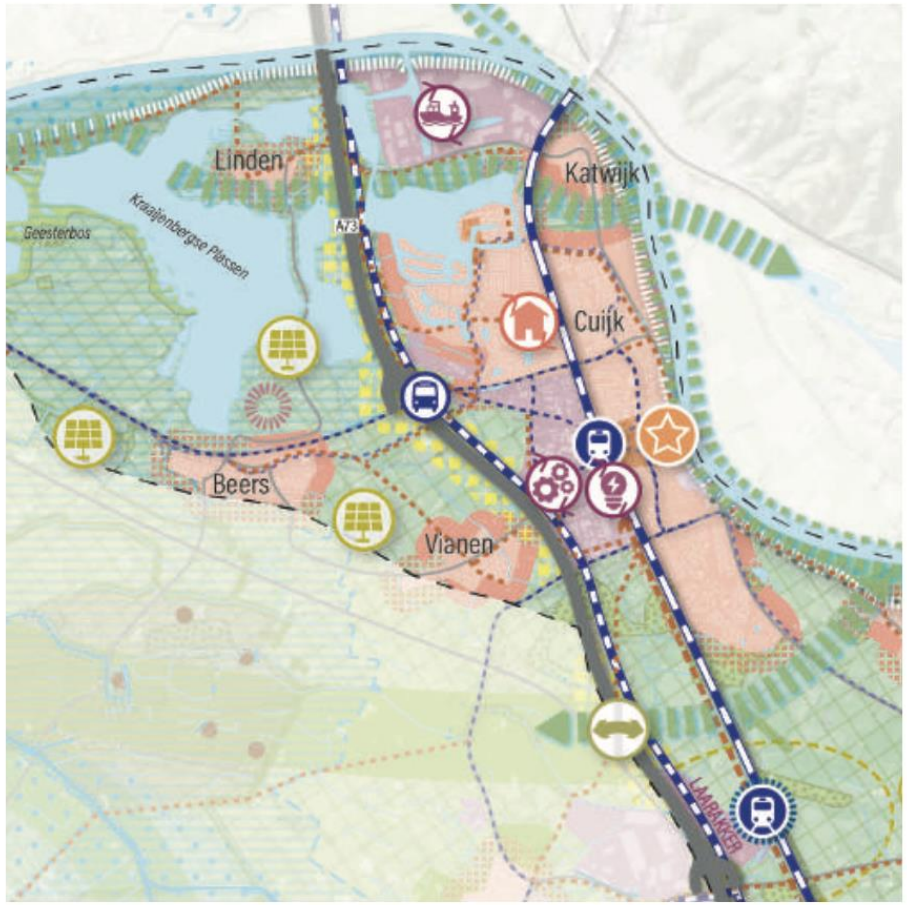
LAND VAN CUIJK

Maasoeverwal

LAND VAN CUIJK

Maasoeverwal

Gebiedskompas - omgeving Cuijk

Gebiedskompas - omgeving Boxmeer

LAND VAN CUIJK

Gebiedskompas Raamvallei

Raamvallei: waterrijk natuurlandschap

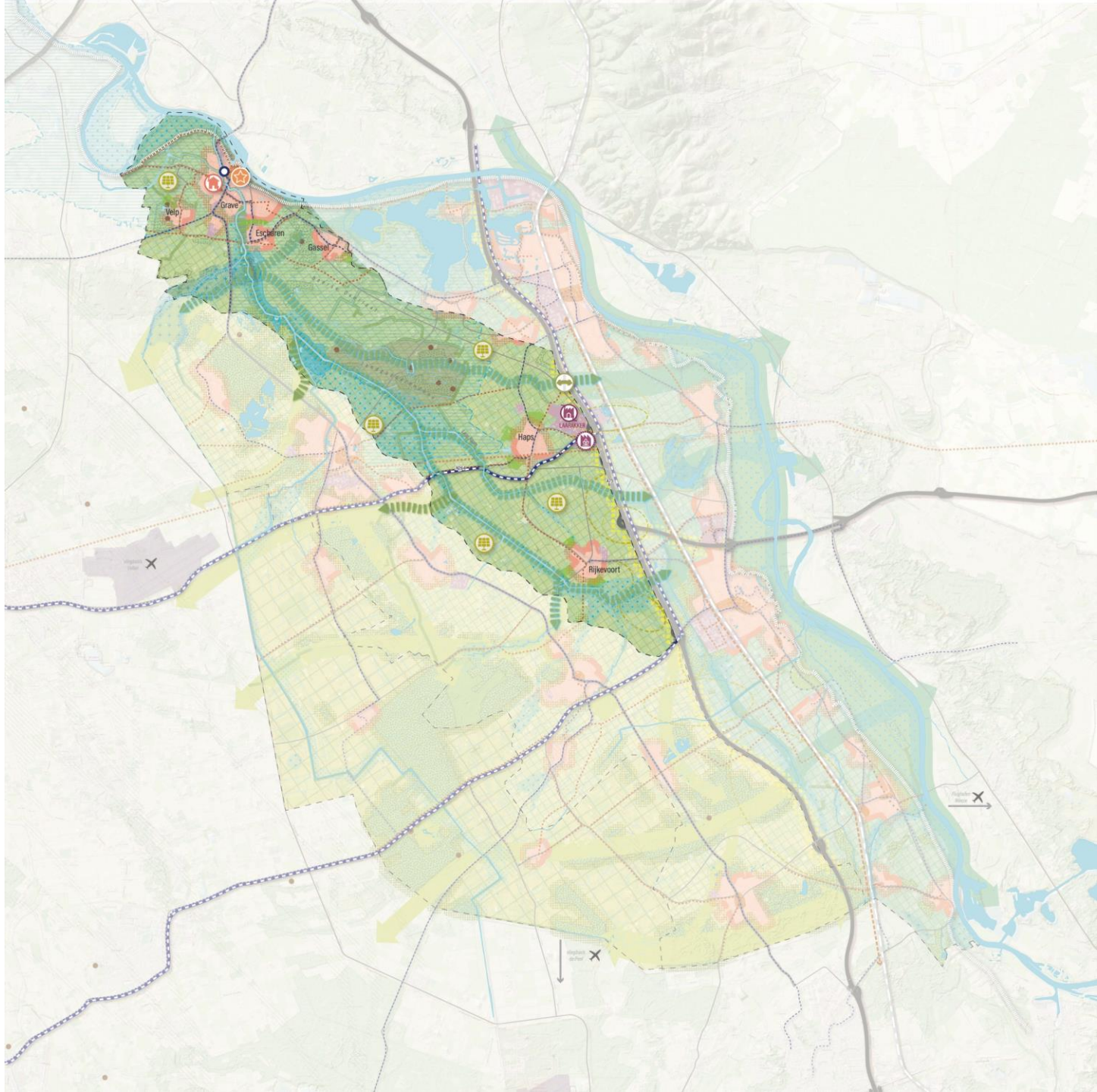
Koers: een waterrijk natuurlandschap als hét groenblauwe hart van Land van Cuijk. We geven prioriteit aan waterberging, nieuwe natuur en landschapsherstel en ander ruimtegebruik (wonen, werken en landbouw) wordt hiermee in harmonie gebracht.

Belangrijke keuzen:

- **Waterpeilverhoging met het ontwikkelen van waterberging en natte natuur.**
- **Ontwikkeling naar verbreding en verduurzaming van de landbouw.**
- **Versterken van het netwerk van fietsroutes naar de grotere kernen.**
- **Kleinschalige mogelijkheden voor zon- en windparken met natuur.**
- **Versterken van centrumfunctie van Grave met de omliggende dorpen.**
- **Beperkte dorpsontwikkeling en inzet op natuurwonen en -recreatie.**

LAND VAN CUIJK

Raamvallei

Gebiedskompas Peelzoom

Peelzoom: contrastrijk parklandschap

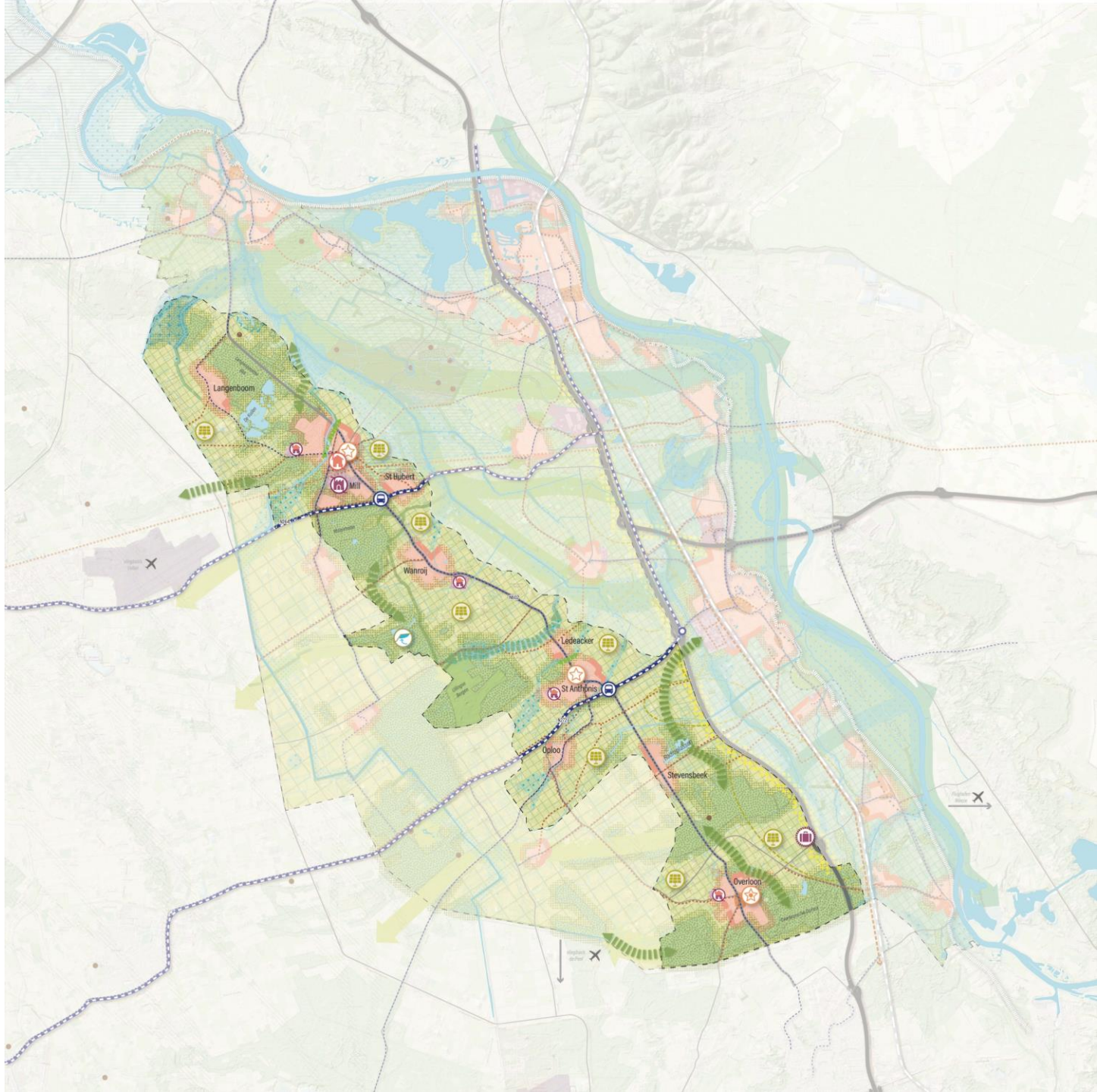
Koers: de Peelzoom ontwikkelt zich als een tweede ontwikkelingsas met grotere en kleine kernen in een langgerekt parklandschap. De grotere kernen bieden ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in wonen, werken en voorzieningen. Het tussen liggende landschap omvat nieuwe natte natuur en robuuste natuurverbindingen.

Belangrijke keuzen:

- **Waterpeilverhoging op de horst en herstel van breuklijnen en natte natuur.**
- **Nieuwe natuurverbindingen en groene dooradering voor optimale verweving.**
- **Versterken van het OV op de N602 met mobiliteitshubs en BRT-halten.**
- **Verbeteren van doorgaande fietsnetwerk en vraagafhankelijk vervoer.**
- **Centrale as met concentratie van wonen en werken rond de vier grotere kernen.**
- **Groene woonmilieus samen met natuur en landbouw (rood voor groen).**

LAND VAN CUIJK

Peelzoom

LAND VAN CUIJK

Gebiedskompas Peelkern

Peelkern: innovatief productielandschap

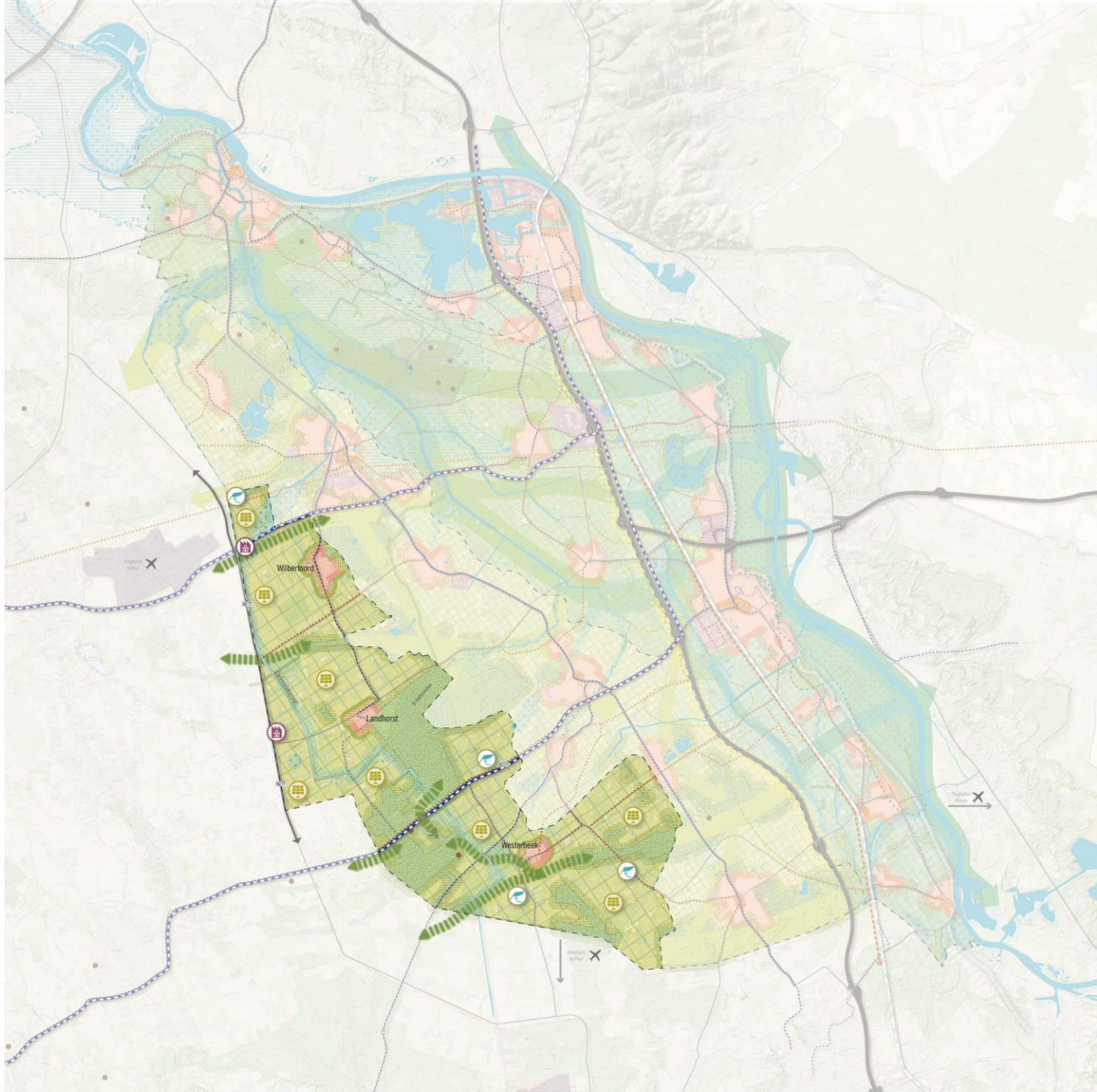
De Peelkern ontwikkelt zich door als een innovatief productielandschap met kleine, functionele dorpen in een grofmazig groenblauw raamwerk. Innovatie en technologie zorgt voor verduurzaming van de intensieve landbouw in agroparken.

Belangrijke keuzen:

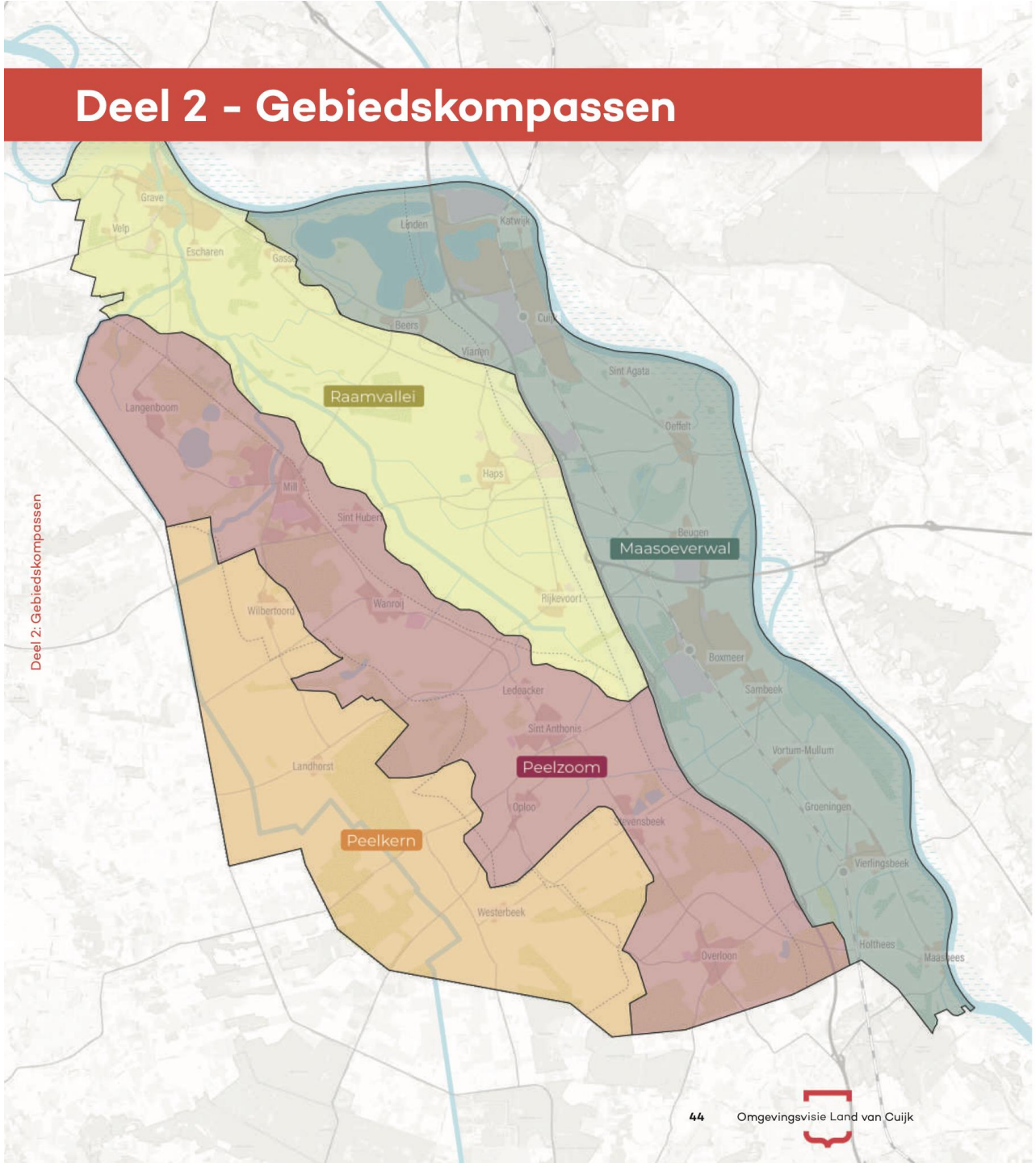
- **Versterking van integraal waterbeheer in het functionele agrarische landschap.**
- **Grofmazige groenblauwe dooradering langs waterlopen en perceelsgrenzen.**
- **Inzet op mobiliteitsdiensten en betere, veilige fietsroutes.**
- **Kansen voor grootschalige energieopwek door 'zon op land'.**
- **Ruimte voor grootschalige kringlooplandbouwbedrijven.**
- **Beperkte woningbouw in en rond de dorpen met kernrandzones als buffer.**

LAND VAN CUIJK

Peelkern

Deel 2 - Gebiedskompassen

Deel 2: Gebiedskompassen

Maasoeverwal: dynamisch stedelijk cultuurlandschap

Koers: een aantrekkelijk cultuurlandschap met contrasten tussen water, groen en bebouwing. We versterken hiermee het contrast in verschillende woon- en werkmilieus. De Maasoeverwal is een dynamische 'landstedelijke' ontwikkelingsas waarin groene corridors en grotere kernen elkaar afwisselen.

Raamvallei: waterrijk natuurlandschap

Koers: een waterrijk natuurlandschap als hét groenblauwe hart van Land van Cuijk. We geven prioriteit aan waterberging, nieuwe natuur en landschapsherstel en ander ruimtegebruik (wonen, werken en landbouw) wordt hiermee in harmonie gebracht.

Peelzoom: contrastrijk parklandschap

Koers: de Peelzoom ontwikkelt zich als een tweede ontwikkelingsas met grotere en kleine kernen in een langgerekt parklandschap. De grotere kernen bieden ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in wonen, werken en voorzieningen. Het tussen liggende landschap omvat nieuwe wijstnatuur en robuuste natuurverbindingen.

Peelkern: innovatief productielandschap

De Peelkern ontwikkelt zich door als een innovatief productielandschap met kleine, functionele dorpen in een grofmazig groenblauw raamwerk. Innovatie en technologie zorgt voor verduurzaming van de intensieve landbouw in agroparken.

LAND VAN CUIJK

Vragen ?

Discussie: Top- 5 vragen

TOP-5 vragen

Vijf veel gestelde vragen over de Omgevingsvisie

1. Waarom Land van Pionieren?
2. Waarom het ladderconcept?
3. Zijn de kleinste kernen vergeten?
4. Wat zijn de voorstellen voor wonen?
5. Wat gebeurt er met natuur en landbouw?

Of uw eigen vraag…?

LAND VAN CUIJK

1. Waarom Land van Pionieren?

- Behoefte aan één verhaal voor heel Land van Cuijk
- Pionieren zit in het DNA van Land van Cuijk
- Innovatie, experimenteren en uitproberen
- Prikkelen van het ondernemerschap
- Aantrekkelijke gemeente, vestigingsklimaat
- Perspectief voor jongeren (én ouderen)

Doel: uitnodigend voor iedereen om mee te doen

LAND VAN CUIJK

2. Waarom het ladderconcept?

- Bundelen van voorzieningen voor behoud op lange termijn
- Versterken van openbaar vervoer op beide ontwikkelassen
- Bundeling van bedrijven en werklocaties aan beide assen
- Ruimte geven aan doorgaande ecologische verbindingen
- Ontlasten van de verstedelijkingsdruk op de Maasoeverwaal
- Woningdifferentiatie tussen beide ontwikkelassen
- Ontwikkeling van meerdere grote kernen
- Nabijheid en bereikbaarheid voor kleine kernen

LAND VAN CUIJK

3. Zijn de kleinste kernen vergeten?

Nee, zeker niet vergeten!
want we investeren blijvend in leefbaarheid:

- Ook kleine kernen mogen bouwen (conform Woonzorgvisie)
- Maar: bouwen zorgt niet voor behoud van voorzieningen
- Dus: voorzieningen blijvend in de nabijheid (op fietsafstand)
- Goede bereikbaarheid vanuit de kleine kernen
- Sociale voorzieningen blijven nodig – ontmoeting
- Vergroening in en aan randen van de kernen
- Behoud van eigenheid en identiteit - leefbaarheid

LAND VAN CUIJK

4. Wat zijn de voorstellen voor wonen?

- Op korte termijn: alle kernen bouwen (conform Woonzorgvisie)
- Op lange termijn: wonen concentreren in bundelingsgebieden

- Combinatie met voorzieningen, openbaar vervoer, economie en groen
- Optimalisatie tussen beide ontwikkelassen: differentiatie in woningen
- Flexibiliteit: uitwisseling tussen beide assen in omvang en type wonen
- Tempo houden: bij belemmeringen uitwijken naar andere plekken
- Kwaliteit: woningbouw passend bij de kern / plek

LAND VAN CUIJK

5. Wat gebeurt er met natuur en landbouw?

Nieuwe duurzame balans tussen natuur en landbouw:

- Nieuwe ecologische verbindingen oost-west
- Raamvallei als groenblauwe hart van Land van Cuijk

- Sterk verduurzamen van de landbouw – innovatie en technologie
- Verbreden van de landbouw – functiecombinaties, andere teelten
- Kringlopenlandbouw stimuleren – ook in intensieve landbouw

- Geen enkel agrarisch bedrijf moet gedwongen verplaatsen
- Geleidelijke afbouw en verschuiving op kwetsbare plekken
- Strengere eisen aan duurzame landbouw nabij natuur

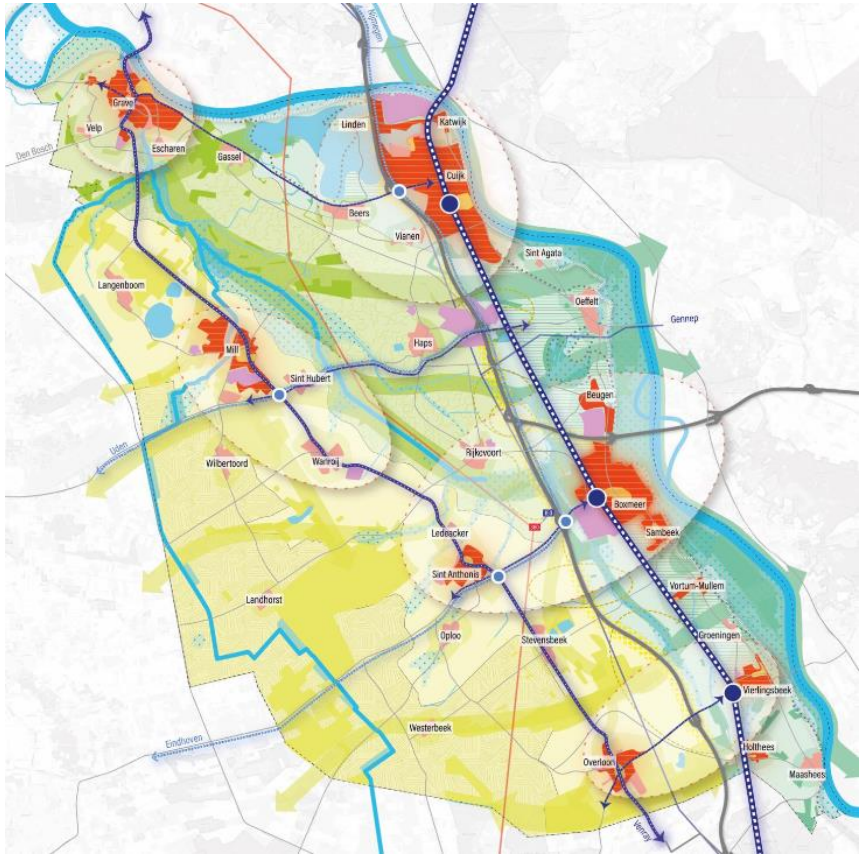
LAND VAN CUIJK

Afsluiting – dank voor uw aandacht!

5. Regie en uitvoering

Hoe gaan we aan onze Omgevingsvisie uitvoering geven?

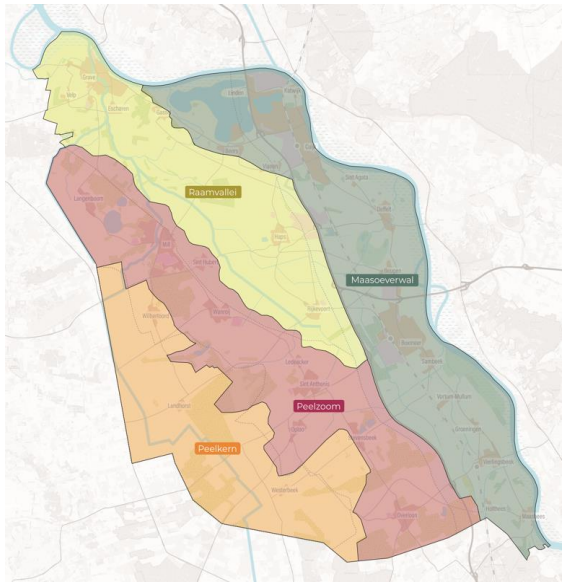
- Ingrediënten/kaders
- Omgevingsprogramma's
- Pilots
- Rol College en Raad

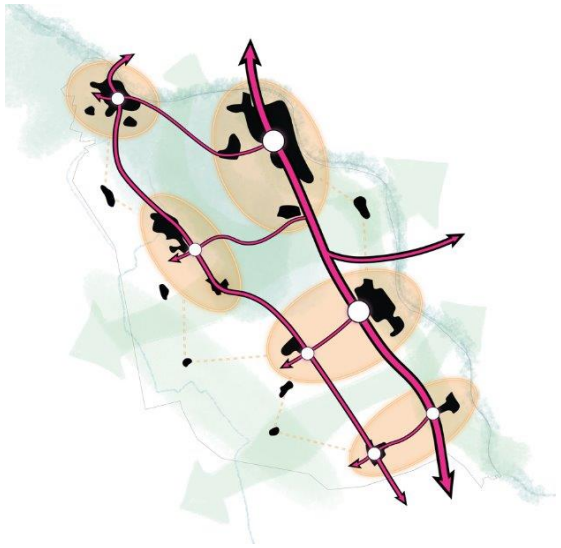

LAND VAN CUIJK

Ingrediënten / kaders richting 2050

- Gebiedskompassen
- Principes
- Ladderstructuur voor ontwikkelingen

Omgevingsprogramma's

Gebiedsgerichte programma's
Bundelingsgebieden

- Boxmeer - Sint Anthonis
- Cuijk
- Grave
- Mill - Wanroij
- Overloon - Vierlingsbeek
- Landelijk gebied

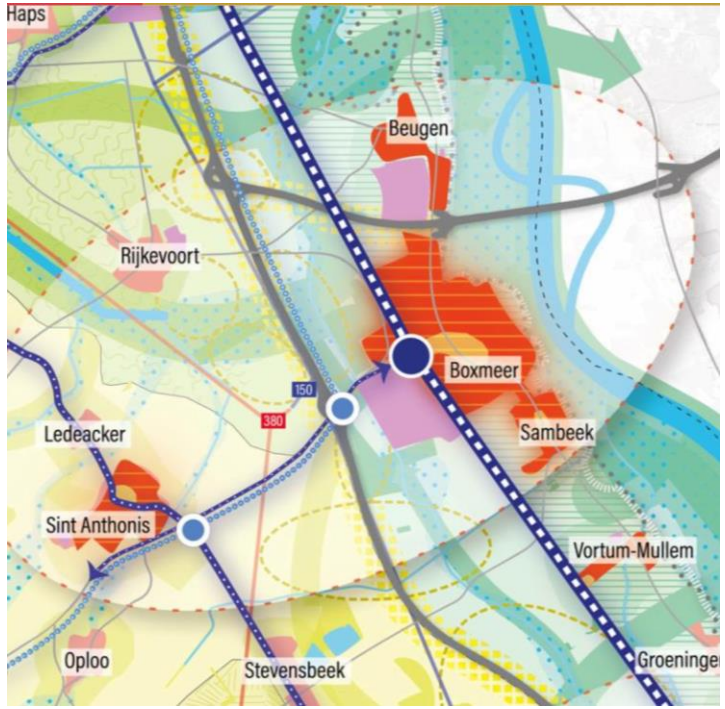
Verplichte programma's

- Actieplan geluid
- Warmteprogramma
- Volkshuisvesting

LAND VAN CUIJK

Pilot eerste omgevingsprogramma

- Onderwijs
- Healthcampus;
- Mobiliteits- en parkeervraagstukken;
- Sport
- Bouw woonwijk Maasbroeksche Blokken
- Nabijheid natura 2000 gebieden
- Openbare ruimte – herstructurering wijken.
- Veiligheid, Gezondheid, Sociale cohesie

LAND VAN CUIJK

Gebiedsgerichte Aanpak, puzzelen met ruimte, integraal denken en doen, belangen managen.

Rol College en Raad

- Het college stelt het omgevingsprogramma officieel vast,
- Het college vertaalt de strategische hoofdlijnen uit de Omgevingsvisie (die door de raad is vastgesteld) naar concrete maatregelen, acties en planningen en organiseert de participatie,
- De Raad stelt kader(s) via de Omgevingsvisie en heeft het budgetrecht via de begrotingsbehandeling,
- Wij willen met uw Raad een werkwijze afspreken waarbij het college een concept omgevingsprogramma voorlegt voor definitieve vaststelling;
- Juridische borging van maatregelen die vragen om algemene regels dan wordt dit in het Omgevingsplan vastgelegd.

LAND VAN CUIJK

Vragen ?

Bijlagen:
Ontwerp- Omgevingseffectrapport
en
Inspraak ontwerp-Omgevingsvisie

Doorkijk vervolg

- Commissie: 26 november 2026
- Raad: 10 december 2026 (vaststelling)

LAND VAN CUIJK

Afsluiting – dank voor uw aandacht!